

متن پرسش

سلام استاد: یه مطلب کوتاه از آقای میلانی می فرستم به نظرم خیلی حرف سنگینیه من درست و غلطش رو نمی فهمم شما نظرتون رو بفرمایید. کاظم رضانی: «فلاسفه کتابهای دینی را تحریف کردند» شیخ حسن میلانی در گفتگو با خبرگزاری کتاب و در نقد فلاسفه

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: تعجب می‌کنم! مگر امروز، روز این حرف‌هاست؟! حقیقتاً اگر کسی مثل حضرت امام در اندیشه‌ی فلاسفه تعمق کرده باشند حرفش آن خواهد بود که فلاسفه مبین سخنان انبیاء هستند. حضرت امام «رضوان الله علیه» در شرح حدیث دوازدهم در کتاب چهل حدیث می‌فرمایند: نظر در ذات برای اثبات وجود توحید و تنزیه و تقدیس آن، غایت ارسال انبیاء و آمال عرفا بوده و قرآن کریم و احادیث شریفه مشحون از علم به ذات و کمالات اسماء الهی است و هیچ کتابی از کتب حکما و متکلمین بیشتر از کتاب کریم الهی و کتب معتبره‌ی اخبار مثل «اصول کافی» و «توحید صدوق» غور در اثبات ذات و اسماء و صفات ننموده. لیکن مصیبت در آن است که در قرون اخیر بعضی جاهلان در لباس اهل علم پیدا شده که ندیده و نسنجیده و از کتاب و سنت عاری و بری بوده، مجرد جهل خود را دلیل بطلان علم به مبدأ و معاد دانسته، برای رواج بازار خود، نظر در معارف را که غایت مقصد انبیاء و اولیاء (علیهم السلام) است و سر تا پای کتاب خدا و اخبار اهل بیت (علیهم السلام) مشحون از آن است را حرام شمرده و هر ناسزایی و تهمتی را از اهل آن دریغ ندانسته و قلوب بندگان خدا را از علم به مبدأ و معاد منصرف کرده و اسباب تفرقه‌ی کلمه و شتات جمعیت مسلمین گردیده و از او اگر سؤال شود که این همه تکفیر و تفسیق برای چیست؟ متشبت شود بر حدیث «لا تَتَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ». این بیچاره‌ی جاهل از دو جهت در اشتباه و جهالت است: یکی آنکه گمان کرده حکماء تفکر در ذات می‌کنند، با آنکه تفکر در ذات را و اکتِنَاهِ آن را ممتنع می‌دانند و این خود یکی از مسائل مبرهنه‌ی آن علم است. و دیگر آنکه معنی حدیث را ندانسته گمان کرده مطلقاً راجع به ذات مقدس نباید اسمی برده شود. [۱] موفق باشید

[۱] (۱) - ر. ک: شرح چهل حدیث، امام خمینی «رضوان الله تعالی علیه»، حدیث شماره ی ۱۲، باب

